

DIUMENGE XXV DURANT L'ANY (B)

23 de setembre

UN ITINERARI, EN COMPANYIA DE L'EVANGELISTA MARC

Tot just després de la professió de fe de Pere i el primer anunci de la passió-resurrecció a la regió de Caesarea de Felip, seguit de la transfiguració a la muntanya (9, 2-8), Jesús travessa la Galilea en el seu camí vers Jerusalem. Al seus deixebles, a la formació dels quals es dedica d'aquí en avant, reitera el seu primer anunci: -«El Fill de l'home serà entregat en mans dels homes, el mataran i, quan serà mort, ressuscitarà al cap de tres dies.»

No contents de restar sords a les seves paraules, els seus deixebles, pel camí havien discutit quin d'ells seria el més important.

Arribat a casa de Cafarnaum, Jesús reuneix els Dotze. Després, col·locant un infant enmig d'ells, els dirigeix a ells i als futurs responsables de la seva Església, un ensenyament sobre el capgirament evangèlic de l'ordre habitual de les jerarquies humanes: -«Si qualcú vol ser el primer, ha de ser el darrer i el servidor de tots.»

En desvetllar-nos el complot que tramen contra el just, convertit en un retret vivent, la primera lectura ens deixarà entreveure el destí que el seu poble reservarà al Just entre els justos, Jesús, Messies – Servent sofrent.
Saviesa 2, 12-20

2... A LA DESCOBERTA DE JESUCRIST, EL FILL DE DÉU:

Unes lectures que, en aquest diumenge 25, ens conviden, per segona vegada, a prendre el camí de seguir Jesús, el Servent, Messies capgirador:

- El Just és una contestació vivent i permanent *per als que mediten el mal*, observava ja l'autor del llibre de la Saviesa. Per la seva conducta, per les seves paraules, per la seva mateixa presència, només pot suscitar la seva hostilitat.

També els seus adversaris s'uneixen per provar-lo, per turmentar, per eliminar-lo: *Posem un parany al just .... Provem-lo amb ultratges i turments.*

- També Jesús ha estat una resposta vivent i permanent per a tots aquells que tenen una concepció equivocada de la Llei i de l'Aliança. Per la seva conducta, per les seves paraules, per la seva mateixa presència, no pot fer més que suscitar l'hostilitat dels seus enemics. També els seus adversaris s'uneixen per intentar desqualificar-lo als ulls de la multitud abans d'eliminar-lo: *El fill de l'home serà entregat en mans dels homes, el mataran i, un cop mort, al cap de tres dies ressuscitarà*, anuncia per segona vegada, assumint lliurement, en una confiança total al seu Pare, el destí tràgic que l'inscriu en la línia dels grans profetes i dels justos de l'Antic Testament. Als seus deixebles, que encara somien amb un messies temporal i en primers llocs, no para de repetir a "casa", que no hi ha un altre camí, per al deixeble, que el del Servent: «Si algú vol ser el primer que sigui l'últim i el servidor de tots

També nosaltres, no hem també nosaltres convertir els nostres desitjos i les nostres enveges? : *Hi ha gelosia i rivalitats, hi ha pertorbació i maldats de tota mena entre vosaltres, diu l'apòstol Sant Jaume. Però vosaltres, no teniu perquè no demanau. O bé demanau i no rebeu, perquè demanau malament, amb la intenció de malgastar-ho tot en els plaers.*

LA TAULA DE LA PARAULA

Primera lectura

APROFUNDIR AQUEST TEXT Saviesa 2, 12 ... 17-20.

El Llibre de la Saviesa, del qual es pres aquest fragment com a primera lectura d'aquest diumenge, va ser escrit uns cinquanta anys abans de Jesucrist, quan la comunitat jueva d'Alexandria d'Egipte està davant d'un desafiament: romandre fidel a la seva fe en viure submergida en un món de cultura grega i pagana. També un nombre dels seus membres van cedir a la seducció de la cultura ambiental, mentre que altres, es van convertir en gent molesta per als primers, però ells es mantenen fermes davant la contestació pel seu compromís amb el Déu dels seus pares.

Davant les paraules dels que mediten el mal, - l'autor s'ha fet ressò, en primer lloc, del crit a gaudir tot el millor de la vida curta i trista, i el veiem desvetllant ara els pensaments del seu cor. Els dolents deien: *Posem una trampa al just; ens fa nosa i és contrari a tot lo que feim; ens retreu que no complim la Llei i que no som feliços a l'educació rebuda* respecte al just fidel al seu Déu:

- Per a ells, el just és una molèstia, una contestació vivent, - Tant per la seva conducta, diferent: Com per les seves paraules: *s'oposa a les nostres accions, ens retreu nostres pecats, ens reprèn la nostra educació errada.*
- També tramem contra ell un complot, que en el text es necessiten:
- Primer la trampa, ... a veure si ... - Després els ultratges i els turments: provem-ho amb ultratges i turments, vegem la seva dolçor i posem a prova la seva paciència
- Finalment l'eliminació física: Condemnem-lo a una mort infamant ...

No va ser gens difícil comprendre perquè els cristians, des dels orígens, han rellegit aquestes paraules com un anunci profètic de Jesús, el Just perseguit.

PROCLAMAR AQUESTA PARAULA

El lector posarà en relleu l'incís inicial: *Els malvats deien:*

LES TRES FRASES DEL COMplot que preparen contra el just, cadascuna d'aquestes tres frases té una motivació:

«Posem una trampa al just; ens fa nosa i és contrari a tot lo que feim; ens retreu que no complim la Llei i que no som feliços a l'educació rebuda. A veure si és veritat això que diu, provem com serà la seva fi. Si realment el just és fill de Déu, Déu el defensarà i el salvarà dels qui el persegueixen.

Posem-lo a prova: ultratgem-lo i torturem-lo, a veure si es manté serè; comprovem si sap suportar el mal; condemnem-lo a una mort vergonyosa. Segons diu ell, Déu ja el protegirà.»

En acabar la proclamació, el lector es separa discretament deixant el lloc al Salmista. Així, sense cap paraula, apareixerà la UNIÓ entre la primera lectura (els projectes homicides dels malvats) i el salm 53 (l'oració del just perseguit).

EL SALM 53

Aquest salm, després dels projectes perversos dels malvats, ve a unir-nos a la pregària del Just perseguit. Ell es confia totalment en mans de Déu, fins al punt que, amb la seguretat de ser escoltat, entona ja una acció de gràcies:

Però Déu ve en el meu auxili, el Senyor és l'únic suport de la meua vida; Us oferiré sacrificis de tot

cor i exaltaré teu nom, Senyor, perquè ets bo.

Des dels orígens l'Església no ha cessat de pregar aquest salm amb Jesús, el Just perseguit, posat totalment en mans del seu Pare.

SEGONA LECTURA

APROFUNDIR AQUEST TEXT carta de sant Jaume 3, 16-4, 3

En un estil directe, vigorós, com el dels profetes de l'Antic Testament, l'autor es dirigeix a una comunitat profundament dividida: on hi ha enveja i esperit de contradicció, allà hi ha desordre i tota mena d'obres dolentes. Assenyala la seva font:

Estimats, on hi ha gelosies i rivalitats, hi ha pertorbació i maldats de tota casta. Però la saviesa que ve de dalt abans que tot és pura; és també pacífica, moderada i dòcil, compassiva i plena de bons fruits, imparcial i sincera. El fruit de la justícia neix de la llavor que els homes pacificadors han sembrat en esperit de pau. ¿D'on vénen entre vosaltres les lluites i les baralles? ¿No vénen dels desigs de plaer que es conjuren en el vostre cos? Desitjau coses que no teniu, i per això matau. Envejau coses que no podeu aconseguir, i per això lluitau i us barallau. Però vosaltres, no teniu perquè no demanau. O bé demanau i no rebeu, perquè demanau malament, amb la intenció de malgastar-ho tot en els plaers.

Al contrari, qui es deixa omplir i guiar pel camí recte, per la saviesa que ve de dalt .... es converteix en constructor de la pau. El fruit de la justícia neix de la llavor que els homes pacificadors han sembrat en esperit de pau de tolerància, de comprensió: *Però la saviesa que ve de dalt abans que tot és pura; és també pacífica, moderada i dòcil, compassiva i plena de bons fruits, imparcial i sincera. El fruit de la justícia neix de la llavor que els homes pacificadors han sembrat en esperit de pau.*

Estimats, on hi ha gelosies i rivalitats, hi ha pertorbació i maldats de tota casta. Però la saviesa que ve de dalt abans que tot és pura; és també pacífica, moderada i dòcil, compassiva i plena de bons fruits, imparcial i sincera. El fruit de la justícia neix de la llavor que els homes pacificadors han sembrat en esperit de pau. ¿D'on vénen entre vosaltres les lluites i les baralles? ¿No vénen dels desigs de plaer que es conjuren en el vostre cos?

PROCLAMAR AQUESTA PARAULA

El lector haurà observat en preparar la lectura, i ho ha de manifestar proclamant:

- En una primera part, DE MANERA MOLT DIRECTA. (estimats)

- Primer amb les interrogatives:

¿D'on vénen entre vosaltres les lluites i les baralles? ¿No vénen dels desigs de plaer que es conjuren en el vostre cos?

- Després amb vigoroses afirmacions:

Desitjau coses que no teniu, i per això matau. Envejau coses que no podeu aconseguir, i per això lluitau i us barallau. Però vosaltres, no teniu perquè no demanau. O bé demanau i no rebeu, perquè demanau malament, amb la intenció de malgastar-ho tot en els plaers.

Després de la proclamació d'un text tan vigorós i de tal actualitat, convindrà marcar UN TEMPS DE SILENCI abans d'entonar l'Al·leluia.

Pel camí, un anunci desconcertant

Diuenge passat, després de la confessió de Pere, a la regió de Cesarea de Felip, escoltàvem com Jesús anuncia "*per primera vegada*" el camí de sofriment i de mort al que el portaria en dur a terme la seva missió. Pere l'havia renyat vivament, el que li havia valgut una rèplica fustigadora de Jesús: el camí de sofriment triat pel Mestre és el que també hauran de seguir els seus deixebles. Avui, després d'una indicació sobre l'itinerari recorregut, escoltam el segon anunci de la Passió - Resurrecció, seguit, un cop més, d'una reacció dels deixebles provocant un ensenyament de Jesús.

• Amb els seus deixebles, nosaltres feim "camí", seguint Jesús que travessa la Galilea.

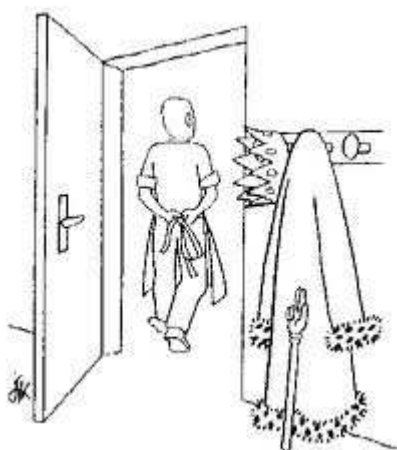
És allà, en aquest lloc simbòlic on Jesús instruïa als seus deixebles reeditant, per dir-ho així, en termes gairebé idèntics, el seu primer anunci: *El fill de l'home serà entregat en mans dels homes, el mataran i, un cop mort, al cap de tres dies ressuscitarà* ».

Com a 8, 31, Jesús s'anomena el Fill de l'home, aquest misteriós i prestigiós personatge que, al final dels temps, havia d'arribar sobre els núvols per fer el judici diví (Daniel 7, 13-14). Però, en el primer, anunciava que "*havia de patir i ser rebutjat*" per les autoritats del seu poble, en canvi aquí indica que serà entregat en mans dels homes, és a dir lliurat al seu poder- com havien estat lliurats a mans dels perseguidors els màrtirs de l'Antic Testament (Jer. 26, 24; Salm 71, 4; 140; Daniel 7, 22).

Aplicant-se a si mateix aquesta expressió, Jesús inscriu la seva passió en la línia de la persecució dels profetes i dels justos de temps passats, ell es compromet en el mateix camí d'una fidelitat a Déu fins a la mort.

"Lliurat", entregat, Jesús ho serà efectivament: als grans sacerdots, per Judes (14, 10), a Pilat pels grans sacerdots (15, 10), al final, als soldats per Pilat (15, 15). Les traduccions dels leccionaris tradueixen **serà lliurat**, però el text grec "*paradídotaí*" és un indicatiu present passiu, aquest present, més que històric, i futur, el que fa és descriure **una acció futura com ja en acte**: indica una certesa absoluta pel que fa al que passarà. El passiu pot ser una manera d'evitar anomenar Déu. (G. Nolli, *Evangelo secondo Marc*, amb anàlisi).

Sens dubte l'evangelista vol evocar que el pla de salvació del Pare ja està en acció irresistiblement encara que de forma invisible. Així, la mort de Jesús, imputable als pecadors, no serà un simple accident de la història. Els cristians explicaran aquest "*escàndol*" mostrant que entrava en un misteriós disseny de Déu, és el que volia dir la primera fórmula abrupta del primer anunci: *Cal, que el fill de l'home conegués el sofriment i la mort*.

L'efecte de les paraules de Jesús sobre els seus deixebles no és de refús com en el cas de Pere (8, 32), sinó la incomprensió : *Els no comprenien el que volia dir, però no gosaven fer-li preguntes*.

Es queden sords a les seves paraules, i el seu tancament està marcat per la por a preguntar, a continuar tota discussió amb ell sobre les proves que li esperen.

A "casa", una paraula que desconcerta

El segon anunci de la passió - Resurrecció va seguit, com en el primer, d'un ensenyament del que en treu les conseqüències per als que el segueixen.

És a *casa*, lloc simbòlic de les converses privades adreçades als deixebles, on pronuncia dues sentències.

- En primer lloc, trencant amb els costums dels mestres jueus, és ell mateix qui pregunta als seus deixebles:

-«¿ Què discutíeu pel camí?» Però ells callaven, perquè pel camí havien discutit quin d'ells seria el més important.

«

- El seu silenci, com a resposta, és molt eloqüent: no tenen cap raó per estar orgullosos, *perquè pel camí havien discutit quin d'ells seria el més important.*

Cridant llavors els Dotze, nucli de l'Església futura, Jesús s'asseu, la postura del mestre que ensenya amb autoritat, per desconcertar, amb una frase lapidària, l'ordre habitual de la jerarquia humana: *Si qualcú vol ser el primer, ha de ser el darrer i el servidor de tots.*»

- Als primers oposa l'últim de tots, a aquell que mana, el servidor de tots. Aquesta paradoxa no pren evidentment sentit més que en l'exemple que Jesús dona amb la seva persona i la seva missió.

La segona sentència va precedida per un gest de Jesús, *Després va fer venir un infant, el posà al mig, el prengué en braços i els digué: -«Qui acull un d'aquests infants perquè porta el meu nom, m'acull a mi, i qui m'acull a mi, no m'acull a mi, sinó al qui m'ha enviat.»*

Aquest gest té una càrrega insospitada. Agafar en braços un infant, posar-lo introduir-lo, enmig del grup de deixebles, abraçar-lo, tot açò anava contra els costums d'aquell temps. En la societat antiga no existia una preocupació especial per als infants. Al contrari, en comptes de ser tractats pels adults com grans personatges, se'ls tenia per alguna cosa insignificant. El costum volia que fins i tot se'ls rebutgés, se'ls exclouïa de la comunitat religiosa a causa de la seva ignorància. Posant així, enmig del grup dels seus deixebles, un infant, símbol aquí dels pobres i dels marginats, Jesús respon, ¡i de quina manera! - la pregunta que tant els preocupava pel camí: *qui entre ells seria el més gran.*

La caça d'honors, el voler escalar honors i prebendes esdevé indecent entre els segueixen Jesús en el moment en què ell pren l' humil camí del sofriment i de la mort. Fer-se "Servidor" de tots, obrir el cercle tancat de l'Església als més humils, als més desprotegits, aquest és el "servei" que Jesús assigna als deixebles. Per reforçar molt més aquesta lliçó magistral, Jesús conclou amb una paraula sobre l'acolliment.

Jesús és l'Enviat de Déu. Acollir-lo en la persona dels petits, és acollir Déu mateix. Déu prenent el rostre d'un infant, vet aquí el missatge inesperat, originalíssim, d'aquesta bella pàgina del text d'avui.

Em recorda el títol d'aquell petit llibre molt suggerent: UNA ESGLÉSIA QUE NO SERVEIX, NO SERVEIX PER A RES.